

УДК 37.07

Л. Я. Чеховська – доцент кафедри рекреації і оздоровчої фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури;

І. Я. Карпа – магістр Львівського державного університету фізичної культури

Система оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій

Роботу виконано на кафедрі рекреації і оздоровчої фізичної культури ЛДУФК

У статті аналізується система оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2005–2008 роки. Сформовано практичні рекомендації щодо внесення змін у таблицю оцінок.

Ключові слова: оцінка, діяльність, фізкультурно-спортивна організація, положення, таблиця.

Чеховская Л. Я., Карпа И. Я. Система оценки работы физкультурно-спортивных организаций. В статье анализируется система оценки работы физкультурно-спортивных организаций Львовской области из спортивного мастерства на 2005–2008 годы. Сформированы практические рекомендации относительно внесения изменений в таблицу оценок.

Ключевые слова: оценка, деятельность, физкультурно-спортивная организация, положение, таблица.

Chekhovsca L. Ya., Carpa I. Ya. System of Estimation of Work of athletic-sporting Organizations. In article the system is analysed of estimation of work of athletic-sporting organizations of the Lvov region from the sporting trade on 2005-2008 years. The practical recommendations are formed in relation to bringing of changes in Table of estimations.

Key words: estimation, activity, athletic-sporting organization, Statute, table.

Постановка наукової проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. Колегія управління з питань фізичної культури та спорту Львівської обласної державної адміністрації, керуючись Наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 07.07.05 р. №1122 “Про затвердження Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій України зі спортивної майстерності на 2005–2008 роки”, для забезпечення об'єктивності проведення щорічних підсумків роботи фізкультурно-спортивних організацій, тренерів, визначення рейтингу спортсменів області затвердила 21.10.2005 р. “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2005–2008 роки”. Відділ фізичної культури, спорту, оргроботи, спортспоруд та кадрів щорічно до 9 лютого підводить підсумки роботи згідно з Положенням. Однак практика довела необхідність його вдосконалення. Саме тому наше дослідження виконується за дорученням управління сім'ї, молоді і спорту департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради.

Зв'язок роботи з науковими планами. Дослідження проведено згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2006–2010 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту з теми 1.3. “Організаційно-управлінські та соціально-економічні аспекти розвитку фізичної культури і спорту”.

Мета нашого дослідження – запропонувати зміни в таблицю оцінки “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львова”.

Відповідно до мети дослідження поставлено такі **завдання:**

1) проаналізувати та порівняти попередні й діюче “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області на 2005–2008 роки”;

2) розробити практичні рекомендації щодо внесення змін у єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій.

Об'єкт дослідження – діяльність спортивних шкіл різного типу м. Львова.

Предмет дослідження – “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2005–2008 роки”.

Мета й завдання дослідження визначили використання таких **методів:** метод теоретичної інтерпретації; соціологічні методи (анкетування); документальний метод; методи математичної статистики.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що розроблено практичні рекомендації щодо внесення змін у таблицю оцінки “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій”.

Практичне значення роботи полягає в тому, що розроблено практичні рекомендації щодо системи оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності й подано до розгляду в управління з питань фізичної культури та спорту Львівської облдержадміністрації.

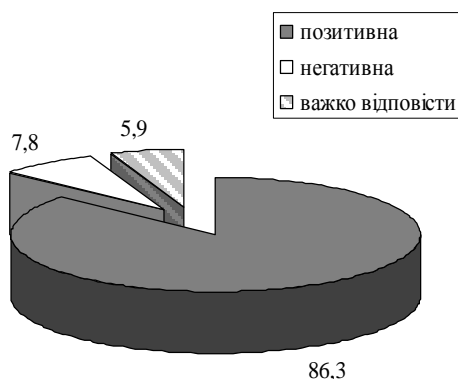
Результати досліджень та їх обговорення. Для вирішення мети дослідження нами здійснено порівняльний аналіз двох документів: “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій за 2001–2004 роки” та “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2005–2008 роки” (чинне на сьогодні).

Отже, аналіз показав певні відмінності в Таблиці оцінки, а саме:

- 1) нарахування очок за Олімпійські та Всесвітні ігри відбувалося до 9 місяця, а тепер – до 12;
- 2) нарахування очок за чемпіонати світу та Європи залишилися без змін і відбуваються до 8 місяця;
- 3) нарахування очок за чемпіонат України продовжено із 6 місяця до 8;
- 4) відбувається нарахування очок за чемпіонати області до 3 місяця, чого не було в попередньому Положенні;
- 5) нарахування очок за чемпіонати (першості) світу та Європи серед юніорів і молоді залишилися без змін та відбувається за зайняте спортсменом 8 і 6 місяця, відповідно;
- 6) нарахування очок за чемпіонати (першості) України серед юніорів та молоді продовжено із 6 по 8 місце;
- 7) відбувається нарахування очок до 3 місяця за чемпіонати (першості) області серед юніорів і молоді, чого не було в попередньому Положенні;
- 8) нарахування очок за чемпіонати (першості) світу та Європи серед юнаків залишилося без змін і відбувається за зайняте спортсменом 8 і 6 місце, відповідно.
- 9) нарахування очок за чемпіонати (першості) України серед юнаків продовжено із 6 по 8 місце.
- 10) відбувається нарахування очок до 3 місяця за чемпіонати (першості) області серед юнаків, чого не було в попередньому Положенні.;
- 11) нарахування очок за зайняте спортсменом 1–8 місце на Кубку світу залишилося без змін;
- 12) нарахування очок за зайняте спортсменом 1–8 місце на Кубку Європи залишилося без змін;
- 13) нарахування очок за зайняте спортсменом 1–6 місце на Кубку України залишилося без змін;
- 14) змінилося нарахування очок за зайняте спортсменом місце у Всесвітній універсіаді. Збільшилася кількість очок (із 30 до 120) і нарахування продовжено до 8 місяця (було до 3 місяця);
- 15) змінилося нарахування очок за Всеукраїнську універсіаду, і більша кількість очок нараховується за зайняті спортсменами перших 6 місць (було до 3 місяця);
- 16) додано нарахування очок за досягнення спортсменами перших 6 та 3 місць на Всеукраїнських іграх школярів на Європейському юнацькому фестивалі, відповідно;
- 17) нарахування очок за виконання спортсменами рекордів світу, Європи й України серед дорослих, юніорів та юнаків залишилося без змін;
- 18) немає в діючій таблиці нарахування очок за виконання вперше МСМК, МС, КМС та I розряду;
- 19) немає в діючій таблиці нарахування очок за підготовку спортсменів збірних команд України (членів, кандидатів та резерву);
- 20) немає у діючій таблиці нарахування очок за передачу спортсменів з ігрових видів спорту в команди майстрів спорту.

Окрім порівняльного аналізу, нами проведено опитування адмінперсоналу спортивних шкіл м. Львова, котрі здійснюють нарахування очок за діяльність організації. Отже, в анкетуванні взяли участь 38 завучів та сім директорів ДЮСШ, п'ять завучів СДЮШОР та завуч ШВСМ. Загалом, думку опитаних можна вважати експертною.

Усі опитані (100 %) зазначили про те, що чітко ознайомлені з “Положенням про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2005–2008 роки”. Загалом більшість із них (86,3 %) позитивно оцінює участь у конкурсі-рейтингу як обов'язкову форму звітності тренерів-викладачів за результатами праці (рис. 1).

Рис. 1. Оцінка респондентів конкурсу як обов'язкову форму звітності

Однак 78,5 % опитаних зазначають про необхідність удосконалення змісту зазначеного Положення. Також 94,1 % керівників та їх заступників пропонують продовжити до 20.01 термін для підготовки й подання облікових карток на тренерів-викладачів. Наступне питання анкети мало на меті з'ясувати, яка організація повинна оцінювати роботу спортивних шкіл. Отже, 78,5 % респондентів вважає, що це прерогатива обласного управління фізичної культури, а 21,5 % – віддає перевагу обласній федерації з виду спорту. Наступні питання нашої анкети мали на меті з'ясувати правильність нарахування очок згідно з діючою таблицею оцінки. Так, 78,5 % опитаних вважають, що слід внести загалом корективи в таблицю оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій зі спортивної майстерності й лише 21,5 % – протилежної думки.

70,6 % респондентів не погоджується з тим, що за неолімпійські номери програми з олімпійських видів спорту, які входять до змагань чемпіонатів Європи, світу та України, нараховують очки з коефіцієнтом 0,5. Вони пропонують нараховувати очки як за олімпійські номери або із коефіцієнтом 0,75. Слід зазначити, що лише 29,4 % підтримує нарахування очок за діючою таблицею.

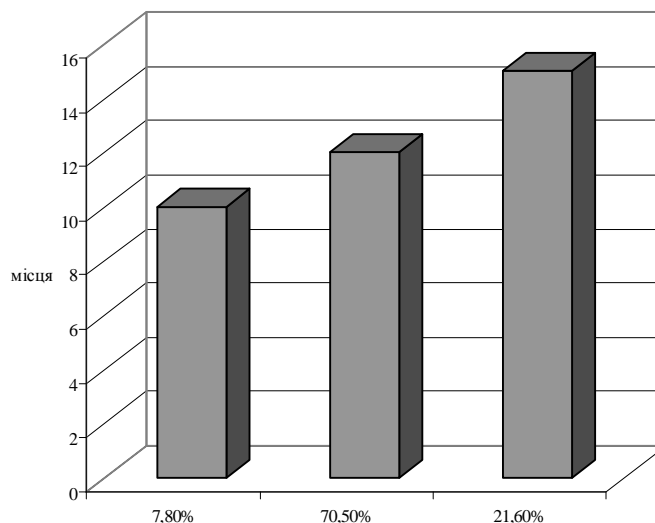
Щодо запитання анкети «Чи погоджуєтеся Ви з тим, що під час визначення переможця серед спортивних шкіл набрані очки діляться на кількість працюючих тренерів?» думка респондентів поділилася порівну. Ті, котрі не погоджуються (50 %), не мають свого варіанта, але зазначають про необхідність його пошуку.

На запитання «Як, на Вашу думку, слід нараховувати бали за підготовку спортсмена помічникам тренера (хореографам та ін.)?» відповіді розподілилися таким чином: половина опитаних пропонує нараховувати очки однаково до нарахувань тренера, а інші 50 % – лише половину нарахувань основного тренера.

На запитання щодо нарахування очок за чемпіонати світу, Європи та України відповіді розподілилися таким чином: більшість (52,9 %) керівників вважають, що слід продовжити нарахування очок спортсмену до 12 місяць в чемпіонатах світу та чемпіонатах Європи, а 47,1 % – до 10 місяць. Усі опитані (100 %) зазначають і те, що слід обов'язково нараховувати очки загалом за участь у змаганнях такого рівня. Щодо нарахування очок за чемпіонат України, то 78,5 % керівників вважає, що слід продовжити нарахування до 10 місяць (було до 6), а решта – до 12 місяць.

На запитання щодо нарахування очок за чемпіонат області, то 94,1 % респондентів вважає, що його слід продовжити до 6 місяць. Решта дотримуються думки про продовження нарахування очок за чемпіонат області до 8 місяць.

Наступні питання анкети стосувалися нарахування очок спортсменам у змаганнях різного рівня серед юніорів і молоді. Так, 7,8 % керівників схильні продовжити нарахування очок за чемпіонат світу (серед юніорів та молоді) до 10 місяць. Більшість опитаних (70,5 %) вважає, що потрібно продовжити нарахування до 12 місяць, а 21,6 % – до 15 місяць. Слід зазначити, що всі опитані респонденти зазначили про нарахування певних очок за саму участь у змаганнях такого рівня. На нашу думку, це слід урахувати під час створення нового Положення на подальші роки (рис. 2).

Рис. 2. Розподіл місць щодо нарахування очок за чемпіонат світу (серед юніорів та молоді)

Аналогічні відповіді ми отримали під час опитування керівників щодо нарахування очок за Чемпіонат Європи (серед юніорів та молоді). Тобто 7,8 % керівників вважають що потрібно продовжити нарахування очок за чемпіонат Європи до 10 місяць. Більшість опитаних (70,5 %) – до 12 місяць, а 21,6 % – до 15 місяць. Слід зазначити, що всі опитані респонденти також зазначили про необхідність нарахування певних очок за саму участь у змаганнях такого рівня. Дещо інші, але, на наш погляд, обгрунтовані відповіді ми отримали щодо нарахування очок за Чемпіонат України (серед юніорів та молоді). Отже, 15,7 % керівників пропонують залишити нарахування без змін (до 8 місяць), а більшість (84,3 %) – все-таки до 10 місяць.

На запитання щодо нарахування очок за чемпіонат області (серед юніорів та молоді), то 94,1 % респондентів вважають, що його слід продовжити до 6 місяць. Решта дотримується думки, що потрібно продовжити нарахування очок за чемпіонат області до 8 місяць.

Наступні питання анкети стосувалися нарахування очок спортсменам у змаганнях різного рівня серед юнаків. Так, 7,8 % керівників схильні продовжити нарахування очок за чемпіонат світу (серед юнаків) до 10 місяць. Більшість опитаних (70,5 %) вважає, що потрібно продовжити нарахування до 12 місяць, а 21,6 % – до 15 місяць. Слід зазначити, що всі опитані респонденти зазначили про необхідність нарахування певних очок за саму участь у змаганнях такого рівня. Аналогічні відповіді ми отримали під час опитування керівників щодо нарахування очок за чемпіонат Європи (серед юнаків). Тобто 7,8 % керівників схильні продовжити нарахування очок за чемпіонат Європи до 10 місяць. Більшість опитаних (70,5 %) вважає, що потрібно продовжити нарахування до 12 місяць, а 21,6 % – до 15 місяць. Слід зазначити, що всі опитані респонденти також указали, що необхідно нарахувати певні очки за саму участь у змаганнях такого рівня. Дещо інші, але, на наш погляд, обгрунтовані відповіді ми отримали щодо нарахування очок за чемпіонат України (серед юнаків). Отже, 15,7 % керівників пропонують залишити нарахування без змін (до 8 місяць), а більшість (84,3 %) – до 10 місяць.

Щодо нарахування очок за чемпіонат області (серед юнаків), то 94,1 % респондентів вважають, що його слід продовжити до 6 місяць. Решта – дотримується думки, що потрібно продовжити нарахування очок за чемпіонат області до 8 місяць. Наступні запитання анкети стосувалися нарахування очок за Кубки світу, Європи та України (дорослі, фінал). Більшість (70,5 %) вважає, що потрібно продовжити нарахування очок за Кубки світу та Європи до 12 місяць, а 21,6 % – до 15 місяць. Слід зазначити, що всі опитані респонденти також зазначили про необхідність нарахування певних очок за саму участь у змаганнях такого рівня.

Щодо нарахування очок за Кубок України, то 15,7 % керівників пропонують продовжити нарахування очок до 10 місяць, а більшість (84,3 %) – до 12 місяць. Наступне питання стосувалося пропозицій щодо нарахування очок за Всесвітню універсіаду. Так, 7,8 % керівників схильні до того, що слід продовжити нарахування очок до 10 місяць. Більшість опитаних (70,5 %) вважає продовжити нараху-

вання до 12 місяця, а 21,6 % – до 15 місяця. Слід зазначити, що всі опитані респонденти також вважають, що потрібно нараховувати певні очки за саму участь у змаганнях такого рівня.

Наступне питання стосувалося пропозицій щодо нарахування очок за Всеукраїнську універсіаду, Європейський юнацький фестиваль і Всеукраїнські ігри школярів. Більшість (70,5 %) вважають, що слід продовжити нарахування очок за згадані змагання до 12 місяця, а 21,6 % – до 15 місяця.

У результаті проведеного дослідження сформульовано практичні рекомендації для управління з питань фізичної культури та спорту Львівської облдержадміністрації щодо системи оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій зі спортивної майстерності:

1. Оцінювати роботу фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності повинно управління з питань фізичної культури та спорту Львівської облдержадміністрації.

2. Нараховувати очки за неолімпійські номери програми з олімпійських видів спорту, які входять до змагань чемпіонатів Європи, світу та України з коефіцієнтом 0,75 або як за олімпійські номери.

3. Нараховувати очки за підготовку спортсмена помічникам тренера (хореографам та ін.), як і тренерам, або половину нарахувань від основного тренера.

4. Нараховувати очки за чемпіонати світу та Європи, чемпіонат світу й чемпіонати Європи (серед юніорів і молоді), чемпіонат світу та чемпіонати Європи (серед юнаків), Кубки світу і Європи (дорослі, фінал), Всесвітню універсіаду до 12 місяця.

5. Нараховувати очки (визначені) за участь у чемпіонатах світу, чемпіонатах Європи та в чемпіонатах Європи (серед юніорів і молоді), чемпіонатах світу й чемпіонатах Європи (серед юнаків), Кубках світу та Європи (дорослі, фінал), Всесвітніх універсіадах.

6. Нараховувати очки за чемпіонат України, чемпіонат України (серед юніорів та молоді), Чемпіонат України (серед юнаків), Кубок України (дорослі, фінал), Всеукраїнську універсіаду, Європейський юнацький фестиваль і Всеукраїнські ігри школярів до 10 місяця.

7. Нараховувати очки за Чемпіонат області, Чемпіонат області (серед юніорів та молоді), Чемпіонат області (серед юнаків) до 6 місяця.

8. Нараховувати очки за виконання вперше МСМК, МС, КМС та I розряду.

9. Нараховувати очки за підготовку спортсменів збірних команд України (членів, кандидатів і резерву).

10. Нараховувати очки за передачу спортсменів з ігрових видів спорту в команди майстрів спорту.

Висновки. Сформовано практичні рекомендації для управління з питань фізичної культури та спорту Львівської облдержадміністрації щодо системи оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2009–2012 рр. Подані практичні рекомендації будуть розглянуті на колегії управління з питань фізичної культури та спорту Львівської обласної державної адміністрації.

Перспективи досліджень. Плануємо взяти участь у розробці “Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2009-2011 роки” із врахуванням практичних рекомендацій.

Література

1. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2007–2011 роки. – К. : [б. в.], 2006. – 15 с.
2. Жданова О. М. Управління фізичною культурою / О. М. Жданова. – Л. : МАЛТІ -М., 1996. – 125 с.
3. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – К. : Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту, 2004. – С. 9–11.
4. Положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій Львівської області зі спортивної майстерності на 2005–2008 рр.
5. Спортивный менеджмент : вопросы теории и практики / под ред. Н. В. Туленкова. – К. : СТАРТ, 1996. – С. 4–56.

Адреса для листування:

79 000, Львів, вул. Костушко, 11 ЛДУФК.

E-mail: Lyubahock@mail.ru

Статтю подано до редколегії

10.09.2008 р.